

PAPER DETAILS

TITLE: Salgın Döneminde Uzaktan Türkçe Öğretimi: Öğretmen Görüşleri Kapsamında Bir Değerlendirme

AUTHORS: Semra KOLCU,Ahmet BALCI

PAGES: 55-65

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1935423>

International Journal of Karamanoglu Mehmetbey Educational Research

IJ

ULUSLARARASI

KARAMANOĞLU MEHMETBEY EĞİTİM ARA

Araştırma Makalesi

SALGIN DÖNEMİNDE UZAKTAN TÜRKÇE ÖĞRETİMİ GÖRÜŞLERİ KAPSAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

THE TURKISH TEACHING IN THE EPIDEMIC PERIOD: A IN THE POINTS OF VIEW OF TEACHER'S ASPECT

Semra Kolcu Canatar¹

Ahmet Balcı²

Karamanoğlu Mehmetbey
Uluslararası Eğitim
Araştırmaları Dergisi

Eylül, 2021
Cilt 3, Sayı: Özel Sayı
Sayfalar: 55-65
<http://dergipark.gov.tr/ukmead>

* Sorumlu Yazar

DOI: 10.47770/ukmead.985496

Özet

Beklenmedik bir biçimde tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgınının, gündeme getirmesiyle dönem dönem Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitim döneminde sürdürülen Türkçe derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda. Bu amaç doğrultusunda Türkçe öğretmenlerinin koronavirüs salgını sürecinde sorunlara yönelik çözüm önerilerine yer verilmiştir. Durum çalışması olarak d. Ceyhan ilçesinde görev yapan ve gönüllülük esasına göre belirlenen 50 Türkçe Öğretmeni içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi yürütülen Türkçe derslerinde öğretmenlerin yazma becerisi ve dil bilgisi öğretimi ders içeriklerinin yetersiz olduğu, Türkçe ders kitaplarının uzaktan eğitime uygun olmadığı, koronavirüs salgını öncesinde uzaktan eğitim tecrübesine sahip olmadığı gibi bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar
kelimeler:

Türkçe dersi, salgın, uzaktan eğitim.

Abstract

After coronavirus epidemic influenced all the world unexpectedly and started prohibition of being at crowded

GİRİŞ

Uzaktan eğitim, küresel olarak yaşanan salgın dönemiyle birlikte hayatımıza hızlı bir giriş yapsa da mevcut olduğu için yeni bir olgu değildir. Uzaktan eğitimin ilk biçimi, yazışmalı okul modelidir. öğrenciler fiziksel uzaklıkla ayrıldığında gerçekleşir. İlk örnek olarak, Caleb Phillips, 20 Mart 1722'de öğrencilere haftalık kısa dersler göndermeyi teklif eden bir ilan vermiş ve uzaktan öğrenmenin ilk fırsatlarını artırma ihtiyacının farkına varmışlardır (Harting ve Erthal, 2005, s. 35). 1800'lerde yazışma sanat gibi dersler verilmeye başlanmış ve yüzyılın sonuna doğru gelindiğinde güvenli posta ile yazışma çıktılarından eğitim kurumları uzaktan eğitimi yaygınlaştırmaya başlamıştır. İlk zamanlar uzaktan eğitim yöntemiyle zamanla gelişmiş ve yaygın hâle gelmiştir (Banas ve Emory, 1998, s. 365). emarelerini gösteren bu olayların; eğitimin amacına ulaştığını gösterir bir neticesi bilinmediğinden eğitimin Isaac Pitman tarafından İngiltere'de 1840 yılında başlatıldığı kabul edilmektedir (Mshvidadze, 2013, s. 134). Avrupa'da ise ilk zamanlarda uzaktan eğitim yine yazışma kursları yoluyla yapılmış; televizyonun daha popüler hâle geldiği 20. yüzyılın ortalarına kadar uzaktan öğrenmenin baskınlığı (Valentine, 2002, s. 1-11). 1960'lara gelindiğinde baskı, radyo, televizyon, ses ve video kasetiyle teknolojik ilerlemelerle uzaktan eğitim başka bir boyuta geçmiş ve çok daha kolaylaşmıştır. Teknoloji zaman zaman yakın bir ilişkisi olmuştur çünkü teknoloji öğretmen ve öğrenci arasındaki ayrılığa ara vermiştir (267,282). Ülkemizde uzaktan eğitim serüvenine bakıldığında Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde, eğitim süren savaş dönemlerinde kaybedildiğinden, hızlı bir kalkınma için eğitilmiş kişilere ihtiyaç duyuldu. konulardan biri eğitim-öğretim olmuş ve bu sebeple uzaktan eğitim konusu tartışılmaya başlandı. süren tartışma döneminin ardından mektupla yazışarak uzaktan eğitim çalışmaları başlamış, 1970'lerde ve televizyon gibi görsel-işitsel araçlarla devam etmiş, 1996 sonrası ise bilişim tabanlı olarak internetle devam edilmiştir (Bozkurt, 2017, s. 86-88).

Ülkemizde yaygın olarak bilinen, uzaktan eğitim yönteminin kullanıldığı örgün öğretim faaliyetleri, öğretim uygulamaları bulunmaktadır. "Açık öğretim, öğretici ile öğrencinin bir arada bulunma zorunluluğu olmadan öğretim faaliyetleri sisteminin adıdır. Herhangi bir şekilde örgün öğrenime devam edemeyen öğrencilerin faaliyetlerinden uzak kalmamak için başvurduğu ve oldukça yoğun şekilde talep edilen bu sistem, yükseköğretim düzeylerinde faaliyet göstermektedir" (Bulut, 2020, s. 933).

Koronavirüs salgını öncesinde farklı amaç ve politikalarla kullanılan uzaktan eğitim, salgınla birlikte taşı hâline gelmiştir. Bu durum gerek öğretmen gerekse öğrenciler tarafından teknoloji kullanımıyla olmuştur. Örgün eğitimde teknoloji kullanımı, ülkemizde 2000'li yılların sonuna doğru yaygınlaştı. toplu ortamlarda bulunma yasaklarını gündeme getirmesiyle birlikte tüm eğitim kademelerinde uzaktan eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitim kararı alınmış; normal eğitim sürecinde ihtiyaç duyulan teknolojiyle fazlası uzaktan eğitim sürecinde temel ihtiyaç ve temel araç haline gelmiştir. Eğitim sistemimizde teknoloji temel alması, öğretmenlerin öğrencilere karşı yol gösterici konumda olmasını gerektirmektedir. tarafından bilginin hazır olarak sunulması yerine; öğretmenler, bilgiyi öğrencilerin kendilerini edinmelerini etmelidirler (Güneş, 2009, s. 19). İyi bir yol göstericinin, günümüz dünyasında teknoloji alanında etkili bir gerekliliktir. Bu kritik salgın dönemine dek gereklilik hâlinde olan eğitimde teknoloji kullanımı yaygınlaşarak gelmiştir.

Teknolojinin hızla gelişmiş olması uzaktan eğitim sürecinde kolaylıklar sağlasa da uzaktan eğitim örgün eğitime kıyasla birçok avantaj ve dezavantajlara rastlanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2020 yılında nitelendirdiğinden bu yana dünyada 290 milyondan fazla öğrenci okullarına ara vermiş ve uzaktan eğitim-öğretime devam etmek durumunda kalmıştır. Şu anda ise yaklaşık 120 milyon öğrenci uzaktan eğitime etkilenmeye devam etmektedir (UNESCO, 2021). Bu sebeple uzaktan eğitim kişisel bir seçim veya zorunluluktur. Doğal afet ve salgın gibi olağanüstü durumlarda seçim şansı olmadığından uzaktan eğitim zorunludur.

içeriği, Türkçe derslerine katılım oranı, Türkçe ders kitaplarının uzaktan eğitime uygunluğu, T öncesi uzaktan eğitim tecrübeleri ve bilgileri, Türkçe öğretmenlerinin teknoloji konusundaki bilgileri, Türkçe öğretmenlerinin yaşadığı en önemli sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sorulara yanıt ar

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçlarına ve verilerin analizine yer

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Durum çalışmalarında “tek durum yakından veya derinlemesine anlama ve ortaya çıkarma isteği” (Yin, 2017, s.4) ön planda de nicel araştırmaların desenlenmesinde sıklıkla tercih edilebilmektedir.

Çalışma Grubu

Araştırma amacına uygun olarak çalışma grubu amaçlı örnekleme ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme, bir olgu hakkında bilgi edinmek veya onu anlamak için bireyleri ve araştırma mekanlarını maksatlı bir şekilde seçilmesidir (Yin, 2019, s. 266,267). Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe dersleri hakkında detaylı bilgi edinmek amacıyla çalışma grubu Adana ili Ceyhan ilçesinde görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretmenler oluşturulmuştur. Katılımcılardan 8’i özel okul, 42’si ise devlet okulunda görev yapmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan ve 13 madde içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formu üç alan uzmanı tarafından incelenmiş, gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra formu yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken, salgın dolayısıyla tüm görüşmelerin yüz yüze yapılarak soruların açık ve anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Çalışma sırasında, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne alınsa da çalışmanın gönüllülük esasına dayalı olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar, ilçe merkezi, köy ve kasabada görev yapmaksızın seçilen tüm ilçe okullarından gönüllü olan öğretmenlerdir. Görüşme formu (Yin, 2017, makalenin birinci yazarı), kişisel görüşmeye müsaade edilmeyen okullar hariç, katılımcılarla görüşme çeşitli sebeplerle görüşme ortamının sağlanamadığı okullara araştırmacının iletişim bilgileriyle katılımcılar araştırmacıya ulaşabilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. İçerik analizi, derinlemesine analiz edilmesini gerektirir ve önceden belirgin olmayan temaların ve boyutların tanımlanmasını sağlar (Sözbilir, 2009, s. 9). Bu araştırmada da öğretmenlerin görüşleri neticesinde ortaya çıkan temalar yüzde alarak tablolastırılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin görüşleri bulgular kısmında doğrudan alıntı yapılarak yer verilmiştir. Katılımcılar Ö1 (öğretmen 1), Ö2, Ö3,...

Araştırmanın bulguları, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan 12 soru ile katılımcıların görüşleri için açık uçlu olarak bırakılan 1 maddeden (toplam 13 madde) oluşmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri öncelikle genel olarak tablolastırılmış, görüşlerin bir kısmı açıklamalara eklenip var olan durumlar açıklanmıştır.

BULGULAR

Çalışma grubunda yer alan Türkçe öğretmenlerinin veri toplama aracında bulunan sorulara verdikleri yanıtlar bulgular gruplandırılarak bu bölümde sunulmuştur:

Tablo 1.*Uzaktan Türkçe Öğretiminde Zorlanılan Alan ve Beceriler*

<i>Beceri/Alan</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Okuma	8	10,6
Yazma	31	41,3
Konuşma	9	12
Dinleme	7	9,3
Dil Bilgisi	20	26,6
Toplam	75	100

Tablo 1'e bakıldığında Türkçe öğretmenlerinin uzaktan Türkçe öğretiminde en çok zorluk yaşadığı becerisidir; en az zorluk yaşanan beceri ise %9,3 oranla dinleme becerisidir. Öğretmenlerin bu zorluktan birinden zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan yalnızca bir öğretmen (Ö5) hiç zorlanmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden;

Ö3. "Denetim ve düzeltme imkânı sınırlı olduğu için en çok yazmada zorlandım."

Ö19. "Konuşma esnasında öğrencilerin jest ve mimiklerini takip etmek mümkün olmadığından zorlandım."

Ö21. "Dinleme becerisinde zorlandım, çünkü öğrenciler hep bir ağızdan konuşuyorlar."

Ö22. "Yazma becerisi öğretiminde zorlandım. Çünkü 30 dakikalık ders süresi yazma becerisi öğretiminde zorlandım."

Ö35. "Tüm alanlarda takip ve değerlendirme noktasında zorlandım."

Ö50. "Uzaktan eğitim Türkçe dersinde en çok yazma öğretiminde zorlandım. Konu anlatımında muhtemelen not aldırıyoruz. Bilgisayarda yazı yazmak tahtada yazı yazmaya hiç benzemiyor. Yazı yazmanın anlatımında zaman kaybının yaşanmasına da neden oluyor. Okuma, dinle, konuşma öğretimlerinde sürece herhangi bir problemle karşılaşmadım."

şeklinde görüşlerini sunmuşlardır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlardan uzaktan öğretiminde zorluklar yaşanmasının temel sebebi olarak öncelikle zaman kısıtlılığı yer almaktadır. Zaman kısıtlılığı, zorunluluğu olmaması, öğretmen öğrenci etkileşimini kısıtlayarak uzaktan Türkçe öğretiminde zorluklar yaşanmaktadır.

4.2 Uzaktan Eğitimin Öğrencilerin Türkçe Dersine Olan İlgilerine Etkisi

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerine "Uzaktan eğitim, öğrencilerin Türkçe derslerine olan ilgilerine nasıl etki eder?" sorusu yöneltilmiştir. Verilen yanıtlar doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 2.*Uzaktan Eğitimin Öğrencilerin Türkçe Dersine Olan İlgilerine Etkisi*

<i>Etki Durumu</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Var	38	76
Yok	12	24
Toplam	50	100

Türkçe öğretmenleri %76'lık bir oranla uzaktan eğitimin öğrencilerin Türkçe derslerine olan ilgilerine olumlu etkilediğini, bir kısmı olumsuz yönde etkilediğini, bir kısmı da hem olumlu hem de olumsuz etkiyi bir arada gördüğünü belirtmişlerdir. Dolayısıyla uzaktan eğitimin Türkçe dersine olan ilgiyi yalnızca olumsuz düşündürmemelidir. Bu soruya verilen bazı öğretmen görüşleri şu şekildedir:

4.3. EBA Türkçe Dersi İçeriğinin Yeterliliğine Dair Görüşler

Katılımcı Türkçe öğretmenlerine, EBA Türkçe dersi içeriğini yeterli bulup bulmadıkları ve ne yanıtla göre ulaşılan sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3.

EBA Türkçe Dersi İçeriğinin Yeterliliği

	<i>f</i>	<i>%</i>
Yeterli	19	38
Kısmen Yeterli	4	8
Yeterli Değil	27	54
Toplam	50	100

Millî Eğitim Bakanlığının 2012 yılında öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına sunduğu EBA göstermiştir. Uzaktan eğitimde ders sürelerinin azaltılması sebebiyle EBA öğrencilerin ders i yönedikleri platform olmuştur. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %54'ü kuruluşundan olan EBA platformunun içeriğini yeterli bulmadığını ve geliştirilmesi gerektiğini düşünmek öğretmen Türkçe ders içerikleri açısından EBA'yı kısmen yeterli bulurken 19 öğretmen de yeterli eğitimde EBA tüm okullarda temel canlı ders işleme programı olmuştur. Ancak salgın sebebi olduğundan sistem yoğun kullanıldığında zaman zaman sistemde birtakım aksaklıklar oluşmuş olduğu gibi Türkçe derslerine de olumsuz yansımıştır. Öğretmenlerin bazılarının EBA Türkçe ders şu şekildedir:

Ö1. "EBA içerikleri hazırlanış tekniği bakımından oldukça iyi ve çeşitli."

Ö3. "EBA Türkçe dersi içeriğini yeterli bulmuyorum. Özellikle dinleme ve yazma becerilerini geliştirece"

Ö22. "EBA Türkçe dersi içeriğinde özellikle 8. sınıf öğrencileri için büyük eksiklikler var. İçerikler (sin yüzeysel ve amaca ulaşmaktan uzak."

Ö35. "EBA'nın güncellenmesi gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca çoktan seçmeli sınavlara yönelik içeri genelinde sınavlar her zaman çoktan seçmeli yapılıyor."

Ö38. "EBA'yı yeterli bulmuyorum, bazı soruların cevaplarını yanlış açıklıyor."

Ö50. "Açıkça söylemek gerekirse EBA'yı çok fazla takip etmedim. Ama EBA için duyduğularım sistemin çok yaşanan sorunlardan birisinin sisteme fazla giriş olduğunda sistemin çökmesi ve öğrencilerin bur"

4.4. Uzaktan Eğitimle Yapılan Türkçe Derslerine Katılım Oranının Diğer Derslere Oranı

Katılımcılara yöneltilen "Uzaktan eğitimle gerçekleştirilen Türkçe derslerine katılım diğer ders sorusuna ait cevaplar incelendiğinde Tablo 4'teki genel görünüm ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.

Uzaktan Eğitimle Yapılan Türkçe Derslerine Katılımın Diğer Derslere Oranı

<i>Katılım</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Yüksek	18	36
Eşit	26	52
Düşük	6	12
Toplam	50	100

Türkçe öğretmenlerinin görüşleri incelendiğinde uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen Türk

4.5. Türkçe Ders Kitaplarının Uzaktan Eğitime Uygunluğuna Dair Öğretmen Görüşleri

Türkçe öğretmenlerine Türkçe ders kitaplarının ve içeriklerinin uzaktan eğitime uygunluğu ve va soruya verilen cevaplardan elde edilen sonuçlar Tablo 5'te sunulmuştur:

Tablo 5.

Türkçe Ders Kitapları ve İçeriklerinin Uzaktan Eğitime Uygunluğu

	<i>f</i>	<i>%</i>
Uygun	15	30
Uygun Değil	35	70
Toplam	50	100

Araştırmaya katılan 50 öğretmenden 35'i Türkçe ders kitaplarını ve içeriklerini uzaktan eğitime olarak ise çoğunlukla, kitapların yüz yüze eğitime uygun şekilde hazırlanması, uzaktan eğitimle ya Türkçe kitaplarındaki etkinliklerin tamamını yapmaya yetmemesi görüşü öne çıkmaktadır. K Türkçe ders kitaplarının hem uzaktan eğitimde hem de yüz yüze eğitimde rahatlıkla ku Katılımcıların yöneltilen soruya verdikleri cevaplardan örnekler aşağıda sunulmuştur.

Ö1. "Çok da uygun olduğu söylenemez. Metinler daha kısa olmalı, yapılacak etkinlikler uzaktan kazanım sayısı azaltılmalı, sınava odaklı soru ve metinlerde öğrencilerin denizde tane aramaları vazgeçilmeli."

Ö21. "Türkçe ders kitapları ve içerikleri uzaktan eğitime uygun ancak okuma metinleri seslendirilebi

Ö22. "Türkçe ders kitaplarını ve içeriklerini uzaktan eğitime uygun bulmuyorum. Özellikle uza kitapları teknoloji tabanlı hazırlanmalı, zengin içeriğe sahip olmalı ve öğrencinin uzaktan e donanımında olmalı."

Ö35. "Türkçe ders kitapları uzaktan eğitimde kullanılabilir ancak EBA ile etkileşimi hâle sunulabilir."

Ö39. "Pek uygun bulmuyorum. Görsel, özellikle dijital materyal kullanımı daha etkili oluyor. Payl basılı materyal değil de dijital olması, içeriğinin öğretmen tarafından kısmen de olsa değiştirilebilir o

Ö41. "Uygun değil. Etkinlikler çok uzun ama ders süresi kısıtlı. Türkçe ders kitapları uzaktan eğitime

4.6. Koronavirüs Salgını Öncesi Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Tecrübeleri ve Görüşler

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerine koronavirüs salgını öncesinde uzaktan eğitim yoluyla durumlarına ilişkin yöneltilen soruya verilen cevaplar Tablo 6'da gruplandırılarak verilmiştir:

Tablo 6.

Türkçe Öğretmenlerinin Salgın Öncesi Uzaktan Eğitim Tecrübeleri

	<i>f</i>	<i>%</i>
Tecrübesi Var	5	10
Tecrübesi Yok	45	90
Toplam	50	100

Tablo 6 incelendiğinde Türkçe öğretmenlerinin %90'ının uzaktan eğitim tecrübesine sahip o öğretmenlerden yalnızca 5'i uzaktan eğitimle ders almış veya vermiştir.

4.7. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Eğitim Alma Durumları ve Görüşler

Türkçe öğretmenlerine uzaktan eğitime dair herhangi bir eğitim alıp almadıkları sorulmuştur.

öğrencilere de öğretmeye çalıştık." şeklinde görüşünü dile getirmiştir. Uzaktan eğitime dair he belirten Ö1 ise "Mutlaka bir eğitim almak gerektiğine inanıyorum, hatta üniversitelerde uzaktan eğ konmalıdır." diyerek düşüncesini dile getirmiştir.

4.8. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Teknoloji Kullanımındaki Yeterliliklerine Dair Görüşler

Uzaktan eğitim günümüzde büyük oranda teknoloji tabanlı olarak yürütüldüğünden araştırmaya katı teknoloji kullanımı hususunda kendilerini yeterli görüp görmedikleri sorulmuştur. Tablo 8 görülmektedir.

Tablo 8.

Türkçe Öğretmenlerinin Teknoloji Kullanımındaki Yeterliliği

	<i>f</i>	<i>%</i>
Yeterli	20	40
Yetersiz	30	60
Toplam	50	100

Katılımcıların %60'ı teknoloji kullanımında kendini yetersiz bulmaktadır. Teknoloji kullanır öğretmenden bir kısmı bu süreçte kişisel çabalarıyla yeterliliklerini geliştirdiklerini ve sür geldiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin teknoloji kullanımındaki yeterliliği ile ilgili g sunulmuştur:

Ö1. "Kendimi yeterli bulmuyorum. Bilişim teknolojileri dersinin sadece ortaokul ile sınırlı kalmaması,

Ö22. "Teknoloji kullanımı hususunda kendimi yeterli bulmuyorum. Teknoloji adeta yaşayan bir olgu. ayak uydurabilmek biz öğretmenler için çok büyük maddi külfet demek. Düşük maddi gelire sah kendimizi geliştirme imkânımız maalesef kısıtlıdır."

Ö33. "Kendimi yeterli bulmuyorum. Çünkü Zoom programı İngilizce olduğu için zorlandım."

Ö36. "Teknoloji konusunda çok iyi değildim ama iş başa düşünce insan her şeyi öğreniyor. İnternette var."

4.9. Öğretmenlerin Lisans Düzeyinde Türkçe Öğretimi ve Teknoloji Kullanımıyla İlgili Görüşler

Katılımcılara "Lisans düzeyinde Türkçe öğretimi ve teknoloji kullanımıyla ilgili bir eğitim aldınız mı?" 9 sorulan soruya verilen cevaplar doğrultusunda oluşturulmuştur:

Tablo 9.

Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Öğretimi ve Teknoloji Kullanımıyla İlgili Eğitim Durumları

	<i>f</i>	<i>%</i>
Eğitimi Var	7	14
Eğitimi Yok	43	86
Toplam	50	100

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinden yalnızca 7'si lisans düzeyinde Türkçe öğretimi ve t eğitim aldığını belirtmiştir. Bu konuda eğitim almadığını belirten 43 öğretmen bulunmakta günümüz koşullarında lisans düzeyinde böyle bir eğitim verilmesi gerektiği hususunda görüş bildi

4.10. Öğretmenlerin Salgın Dönemi Uzaktan Eğitimde Kullandıkları Programlar/Dijital Uyg

Katılımcılara yöneltilen " Salgın dönemi uzaktan eğitiminde kullandığınız veya kullanmak zorunda

Ö22. "Evet, zorunlu olarak kullandığım uygulamalar oldu. Bu uygulamaları kullanırken yeterli düzeyde zorlandık. MEB bu uygulamaları ya Türkçeleştirmeli ya da öğretmenlere yabancı dil eğitimi verilmeli."

Ö25. "EBA, Morpa Kampüs gibi uygulamalar kullanıyorum. Bu uygulamaların Türkçe öğretimine duyulara hitap etmelerinin verimli olduğunu düşünüyorum."

Ö40. "Kullandığım uygulamalar var. Katkısı da oldu. Maalesef çok fazla dijital ortam sağlığını olumsuz etkiliyor."

Ö50. "Microsoft Teams uygulamasıyla dersimi anlattım. Bazı yayınların akıllı tahta uygulamaları oradan soru çözümleri yaptım. Çoğu uygulamaların Türkçe öğretimi açısından çok faydasını gördüm"

4.11. Öğretmenlere Alanlarına Yönelik Teknoloji Eğitimi Verilmesine Dair Görüşler

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerine, öğretmenlerin genel olarak ve kendi alanlarında t neler yapılabileceği veya buna gerek olma durumu sorulmuştur. Öğretmenlerin bu konuda ge yanıtlara göre Tablo 11 oluşturulmuştur.

Tablo 11.

Türkçe Öğretmenlerinin Teknoloji Kullanımına Yönelik Eğitimlerin Gerekliliğine Dair Görüşleri

<i>Teknoloji Eğitimi</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Gerekli	41	82
Gereksiz	9	18
Toplam	50	100

Görüşlerine başvurulmuş Türkçe öğretmenlerinin %82'si teknoloji alanında hizmet içi eğitim almıştır. Hatta bazı öğretmenler bu eğitimlerin zorunlu olması gerektiğini dile getirmiştir. T eğitim gerekliliğine dair bazı öğretmen görüşleri şu şekildedir:

Ö1. "Yaşadığımız bölgede yerel anlamda sanal ağlar vasıtasıyla öğretimde deneyimlerin paylaşılması ve yerel problemlerin çözülmesinde bilgi alışverişi yapılabilir."

Ö2. "Günümüzde teknoloji kullanımı bizler açısından hem bir zorunluluk hem bir gerekliliktir. Bu katılmalı ayrıca kendimizi geliştirmeliyiz."

Ö11. "Hizmet içi eğitim verilip derslerde kullanabileceğimiz içerikler fazlaştırılabilir."

Ö15. "Gerekli ve faydalı olacağına inanıyorum. Çünkü teknoloji kullanımının yetersizliğinden dolayı z

Ö18. "Yeterli düzeyde, bütün öğretmenler teknolojiyi kullanıyor."

Ö28. "Konu ve derslerle alakalı oyun ve eğlence odaklı yazılımlar oluşturulabilir."

Ö36. "Teknoloji ilgi alanı bence bu konuyla ilgili olanlar kendisi araştırıyor. Alanımızla ilgili çok farklı

Ö38. "Öğretmenlerin bu eğitimleri kendilerinin dijital ortamdan alabileceklerini düşünüyorum. Kurulmadığını düşünüyorum."

Ö39. "Dijital materyallere erişim için bir site, uygulama, blog veya platform oluşturulabilir. Bunlara l

4.12. Türkçe Öğretmenlerinin Salgın Dönemi Uzaktan Eğitimde Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinden salgın dönemi uzaktan eğitimde yaşadıkları en önemli sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini yazmaları istenmiştir. Verilen yanıtlara bakıldığında internet bağlantı sorunları, teknolojik sebeplerle derslere katılımın çok az olması, öğrenci ilgisizliği, velilere uzaktan eğitimi açıklayamama, öğrenci aksaklıkları, ders saatlerinin fazlalığı, teknoloji kullanımı hususundaki yetersizlikler, öğrenci ve öğretmenlerin

Ö2. "Öğrencilerin çoğunun çeşitli sebeplerle derslere katılmaması. Derse katılan öğrencilerin uzaktan eğitimin hassasiyeti göstermemesi. Uzaktan eğitim esnasında kontrolün zor olması. Uzaktan eğitim yeni denenecek bir şey ve öğrenciler için. Bu durumun önemini, faydalarını veya sağladığı imkanları önce velilere sonradan anlatmak gerekir."

Ö4. "Sınıf ortamı: Sınıf atmosferinin oluşmaması. Denetim: Öğrencilerin sınıf ortamındaki kadar dikkatli olmaması. Suistimal: Öğrencinin çeşitli bahaneler sunarak derse katılmaması. Tek çözüm olarak yüz yüze eğitime dönüşüm gerekir."

Ö11. "Bağlantı sorunu: Şimdilerde durum daha iyi. Katılımın yeterince olmaması: Materyal ve internet sorunu: Değerlendirme sorunu: Her öğrencinin öğrenmesini ölçebilecek bir çözüm bulunabilir."

Ö15. "Derse katılımın az olması. Bu nedenle çok az öğrenciyle ders işlemek. Ödev takibi ve kitap okuma konusunda da büyük bir sorun. Sınıf içinde yapılan birçok etkinliğin uzaktan eğitimde yapılamaması gerçekleşmemesi."

Ö28. "Öğrenciler arası fırsat eşitsizliğini en temel sorun olarak görüyorum. Teknolojik imkanların uzaktan eğitimden yararlanamıyor. Velilerin teknoloji kullanımındaki eğitimsizlikleri. Veli ve öğrencilerin uzaktan eğitime katılımı az."

Ö36. "Ekonomik açıdan zor durumda olan öğrencilerin uzaktan eğitime teknolojik eksikliklerden dolayı yararlanamaması. Eğitimin öğrenciye bir yaptırımının olmaması. Uzaktan eğitimi fırsat bilen velilerin öğrencileri işte çalışmaya zorlaması."

Ö37. "Bilgisayar sıkıntısı çektim. Kendim bilgisayarın hard diskini değiştirdim ve ders materyali için internet hızı artırmak zorunda kaldım."

Ö38. "EBA ve Zoom üzerinden sürekli atama yapmak: Bence bir tanesinden düzenli olarak yapılabilir. EBA'nın yapısı güçlendirilmeli. Maddi sıkıntı içinde olan öğrencilerimiz var: Kaynak kitap desteği sağlanmalıydı."

Ö40. "Öncelikle ders saatleri çok fazla olduğu için teknolojik aletlerle çok fazla zaman geçirmek. Öğrencilerin sebeplerden dolayı (internet sağlayıcısı ve yeterli internet olmaması) derslere katılım yeterli olmuyor."

Ö41. "Telefon numaramı tüm velilere vermek zorunda kalmam ve okuldan sınıflarımız için vaktiyle gerekli olduğunu söylemesi. Çözüm olarak EBA'da mesajlaşma veya mail bölümü olabilirdi. Veliler ve öğrenciler için bir arama veya arama yaptı."

Ö47. "Donanım eksikliği: Öğrencilerin %80'inde erişim sağlayacak materyaller az veya yok. İnternet hızı: Çoğu telefon operatörünün çekim kalitesi düşük. İçerik azlığı: Öğrencilerin maddi durumu yeterli değil. Çözebiliyorlar. Kendi imkanlarını ile fotokopi çekip öğrencilere ulaştırıyorum."

4.13. Türkçe Öğretmenlerinin Eklemek İstedikleri Hususlar

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eklemek istedikleri hususlardan örnekler aşağıda verilmiştir.

Ö1. "Toplumu karşılayabilecekleri bazı sorunlarla ilgili nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda öğrencilere öğretmek gerekmektedir. Sonuç olarak öğrencilere çeşitli bilgileri kazandırmak bu yolla mümkündür."

Ö5. "Online eğitimde bilgiyi en üst düzeyde verebilirsin ancak duygu geçişi olmadığı için insan yetiştirme işi yöntem değildir. Online eğitim, çocuğun ya da bireyin yetişmesi açısından yetersiz bir platformdur."

Ö22. "Eğitimde başarı için bireysel çaba hiçbir zaman yeterli değildir. Şu salgın döneminde bile öğrenciler kendi çabaları ile bir şeyler yapma gayreti içerisinde. Ama ne yazık ki bu şekilde başarı asla gelmez. Belki. Eğer toplum olarak eğitimde başarılı olmak istiyorsak eğitimi siyasi kaygılardan uzak tutarak öğrencilerin imkanlarını artırma yoluna gitmeli, öğrencilere fırsat eşitliği tanınmalı, eğitim kurumlarının fiziki koşullarını iyileştirmeli."

Ö46. "İlkokuldan başlayarak Word programında öğrencilere yazma çalışması yaptırılmalıdır. Bu tekniği kullanarak öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebiliriz."

Araştırma sonuçlarına göre uzaktan eğitimle yürütülen Türkçe derslerinde en çok zorlanılan beceri dil bilgisi öğrenme alanıdır. Uzaktan eğitim süreci öğrencilerin Türkçe dersine olan ilgilerini olumsuz etkilemiştir. Uzaktan eğitim sürecinin öğrencilerin akademik başarısını olumsuz etkilediği görülmüştür. Uzaktan eğitime katılan öğrencilerin başarı düzey ve derse ilgilerinin arttığını gözlemleyen öğretmenler de bu durumu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu EBA Türkçe dersi içeriğini yeterli düzeyde kullanıma ilgil duyan öğrencilerin başarı düzey ve derse ilgilerinin arttığını gözlemleyen öğretmenler de bu durumu belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimle yürütülen Türkçe derslerine katılım dairesinde yetersizlikler olarak görülmüştür. Bu nedenle derse katılım oranları arasında tutum ve ilgi yetersizlikleri oluşması noktasına ulaşamamıştır. Uzaktan eğitimle Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmalarda bağlantı eksikliği nedeniyle canlı derslere katılım sağlayamayan öğrencilerin çokluğunun kaydedildiği" (Bayburtlu, 2020, s. 149) sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla tüm derslerde aynı durumu gözlemlemek mümkündür. Ayrıca katılımcı öğretmenler Türkçe ders kitaplarını uzaktan eğitime uygun bulmamışlardır. Türkçe ders kitaplarını salgını öncesinde %90 oranla uzaktan eğitim tecrübesine sahip değildir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %60'ı ise uzaktan eğitimde herhangi bir eğitim alma durumları %6'dır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %60'ı ise uzaktan eğitimde herhangi bir eğitim alma durumları %6'dır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %60'ı ise uzaktan eğitimde herhangi bir eğitim alma durumları %6'dır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %60'ı ise uzaktan eğitimde herhangi bir eğitim alma durumları %6'dır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %60'ı ise uzaktan eğitimde herhangi bir eğitim alma durumları %6'dır.

Verilen yanıtlara bakıldığında internet bağlantı ve altyapı sorunları, çeşitli sebeplerden ötürü derse katılımı düşük öğrenci ilgisizliği, velilere uzaktan eğitimin ne olduğunu anlatamama, EBA platformundaki aksaklıklar ve teknoloji kullanımı hususundaki yetersizlikler öne çıkmaktadır.

Uzaktan eğitim sürecine ne zaman ihtiyaç duyulacağı ve şu anki sürecin ne zaman biteceği hususunda netlik olmadığından, uzaktan eğitimin örgün eğitimi aksatmayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu süreçte teknoloji, öğrenci ve öğretmen açısından Millî Eğitim Bakanlığınca her yönüyle ele alınarak imkanı kısıtlı olan öğrencilere tablet dağıtımı yapılmaktadır ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin bakıldığında, bunun yetersiz olduğu görülmektedir. Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması adına tablet dağıtılması uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin mağdur olmasının önüne geçecektir. Öğrencilerin giderilmeli ardından derslerde verimin artırılması için çalışmalar yapılmalıdır. Uzaktan eğitimde imkânsızlıklardan dolayı giremeyen öğrencilerin akademik başarılarının sorgulanması doğru olacaktır. EBA içeriği sürekli güncellenmelidir. Öğretmenlerin, ihtiyaç duyduğu her alanda kendilerini geliştirebilmeleri için eğitimlere öncelik verilmelidir. Bu eğitim yüz yüze yapılabileceği gibi çevrim içi seminerler şeklinde de yapılabilir. Seminerler öğretmenlerin bilgi ve öğretim becerilerini güncellemeleri için en son bilgileri sağladığından hızla ilerlediği günümüzde, öğretimde yeni yöntem, yaklaşım ve teknikleri de sınıflarında uygulamaları gerekmektedir (Yıldız vd., 2020, s. 480). Ayrıca öğretmen yetiştirme sürecinde de, öğretmenlerin kendi alanlarını geliştirebilmelerini sağlamak amacıyla eğitimler verilmelidir.

Tüm bunların yanı sıra, Türkçe ders kitaplarının uzaktan eğitime uygun biçimde düzenlenmesi T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılabilmesi adına faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Banas, E. J., & Emory, W. F. (1998). History and issues of distance learning. *Public Administration Quarterly*, 32(1), 1-15.
- Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 149.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye'de uzaktan eğitimin dün, bugün ve yarın. *Acıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları*, 1(1), 1-10.

- MEB, http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_09/04144812_meb_istatistikleri_orgun_egitim_tarihi:03/09/2021.
- Mshvidobadze, T., & Gogoladze, T. (2012). About web-based distance learning. *International Journal of Systems (IJ DPS)*, 3(3), 133-143.
- Sözbilir, M. (2009). *Nitel Veri Analizi*. Retrived from <http://fenitay.files.wordpress.com/2009/04/59ftc4b1rmada-veri-analizi.pdf> on, 17, 2014.
- Sumner, J. (2000). Serving the system: A critical history of distance education. *Open Learning: The Journal of e-Learning*, 15(3), 267-285.
- UNESCO, <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>. Erişim tarihi: 03/09/2021.
- Valentine, D. (2002). Distance learning: Promises, problems, and possibilities. *Online journal of distance education administration*, 5(3), 1-11.
- Yıldız, C., Çakır, M., Başaran, B., & Kaptı, Ü. (2020). Almanya'daki Türkçe öğretmenlerinin covid-19 salgınına çevrimiçi seminerlerle ilgili betimsel bir analiz. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 1(1), 1-11.
- Yin, R. K. (2017). *Durum çalışması araştırması uygulamaları*. (Çev. İlhan Günbayı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.